

Feltrapport fra rejsen til Nordøstgrønland sommeren 1993

Baggrund for arbejdet

Ved hjemmestyrets bekendtgørelse juni 1987 er samtlige bygninger i nationalparken fra dette århundrede fredede. Herunder Nanoks Stationer og hytter.

Mange er imidlertid små og skrøbelige, udsat for vind og vejr, temperaturforskelle og hærværk fra bjørne.

Uden indsats udefra ville alt forgå inden for at par årtier, og det ville være skammeligt.

For ikke blot er disse anlæg kulturminde fra en ikke så fjerntliggende tid, hvor danskere med uro i blodet kunne opretholde livet som pelsjægere. Men mange hytter og stationer er også mindesmærker fra indsatsen mod tyskerne under 2. verdenskrig.

Og i dag er anlæggene til støtte for rejsende i området, det være sig videnskabelige felthold eller Slædepatruljen.

Forberedelser.

For tredje sommer i træk lykkedes det så at få et vedligeholdelseshold op på kysten. Efter mange forberedelser rejste vi til Island som mellemstation med kommercielt fly, så det var begrænset, hvad vi kunne medføre. Men heldigvis var der fra de foregående år rimelige forsyninger, som vi med lidt påpasselighed kunne få til at række.

Udover provianten rådede vi over det nødvendige sikkerhedsudstyr, brændstof til primus og motor samt vigtigst af alt, tagpap og reparationsmaterialer, så vi kunne løse vores opgave.

Opgave

Det opsendte hold havde til opgave

- at afslutte restaureringen af Zackenberg Fangststation
- at gennemføre oprydning omkring og foretage vedligeholdelsesarbejder på kompagniets stationer og hytter i området, alt afhængigt af de foreliggende muligheder, samt
- at nå frem til en status for så mange af kompagniets anlæg som muligt, samt
- vurdere de midler, der skønnes nødvendige til istandsættelse eller vedligeholdelse.

Deltagere

Kompagniet havde fået en del henvendelser fra interesserede, men det foreløbige budget rakte kun til rejseudgifter for 3 mand. Dertil kom det årligt tilbagevendende problem at skaffe flysæder, hvilket også lykkedes for tre mand, - tilfældigvis.

Af sikkerhedsgrunde skulle deltagerne have en solid arktisk baggrund, og selvfølgelig kunne bruge en hammer, sav og andet værktøj.

Således kom holdet til at bestå af:

- Allan Nielsen, København. Gennem en årrække ansat DMH Vejrstation
- Martin Reenberg, Brødstrup. Tidl. SIRIUS mand
- Henning Poulsen, Marstal. Tidl. SIRIUS mand

Rejsens forløb

28. juli: Med Icelandair til Keflavik, bus til Reykjavik og efterfølgende indkvartering på vandrehjem.

29. juli: Med Nordurlands Flugfelag til Constable Pynt, Mestersvig og Daneborg. Venlig modtagelse ved Orlogskaptajn Palle Norit og mandskabet. Drøftelse af vort kommende arbejde. Indkvartering på Sandodden Fangststation.

30.-31. juli: Planlægning, pakning af depot samt koordinering med Slædepatruljen. Med motorbåd til Zackenberg Fangststation.

1.-6. aug.: På Zackenberg. Aftalt radiokontakt med Daneborg etableres. Vedligeholdelsesarbejder og oprydning iværksættes. Det meste af tiden har vi besøg af SIRIUS folk på deres årlige laksefangst. Det er særdeles velkomne gæster, med hvem vi fører fælles husholdning. Hyggeligt besøg af stabslæge Vanggaard og tandlæge Prætorius.

7. aug.: I NANOKS motorbåd til Daneborg og herfra videre i SIRIUS motorbåd til Loch Fyne Fangststation. En herlig 11 timer lang sejltur med besøg undervejs på den norske Kap Stosch station.

8.-31. aug.: På Loch Fyne. Radiokontakt etableres med Daneborg. Bortset fra et ganske kort besøg af SIRIUS båd er vi nu alene og har god tid til at løse de påtænkte opgaver. Ca. halvdelen af tiden har vi regn, og i tørvejrperioder er myggeplagen enorm.

Arbejdet gennemføres som planlagt. Arvehytten i Stordalen tilses og repareres. Depot klargøres.

På sidstedagen lukning af stationen, afgang til Stordalen, hvor vi slår telt og venter på afhentende fly.

1. sep.: Med Nordurlands Flugfelag, igen med JONAS ved pinden til ELLA ø, Mestersvig og Akureyri, overnatning i telt ved flyvepladsen i Akureyri.
2. sep.: Lidt sightseeing i byen samt pakning depot, der deponeres ved SIGGI Flugfelag Nordurland til brug i 1994.
3. sep.: Med Icelandair til Reykjavik, Keflavik og København.

Status

Zackenbergs Fangststation:

Stationshuset er nu i udmærket stand. Dog trænger det store vindue på husets sydside til udskiftning. Skindhuset blev i sommer forsynet med nyt pap på taget, og en grundig oprydning blev foretaget i huset. Gulvet bør dog, når tid, lejlighed og materialer er til rådighed, ofres en særlig opmærksomhed.

Loch Fyne Fangststation:

Stationshuset blev forsynet med nyt tagpap på alle fire sider, og enkelte dårlige baner på taget blev udskiftet. De to Store vinduer mod syd og øst er begge tjenlige til udskiftning. Provianthuset er blevet lappet med resterende tagpap og taget afstivet. Oprydning på tunet blev foretaget. Flagstangen mangler og bør genetableres. Stationen er herefter i særdeles brugbar stand. Men den er bygget på moræneler, og stationshusets nordøstlige hjørne er sunket ca. 25 cm. ned i leret. Alt i huset er skævt, og da sænkningen næppe standser af sig selv, bør en opretning finde sted ved første lejlighed. Det bliver formentlig en relativt enkel sag, forudsat donkraft, håndredskaber og materialer er for hånden.

Arvehytten:

Mindre reparationer er foretaget. Enkelte svage steder ved tagpappet bør dog forstærkes ved lejlighed. Men hytten er absolut brugbar, som den fremtræder nu.

Holdet har udfærdiget:

- reparationsoversigt for ovenstående tre anlæg, dækkende bl.a. tre nye termoruder samt materialeberegninger.
- mangelliste for de to stationer, samt
- depotlister for kompagniets beholdninger oplagt i Akureyri, Sandodden, Zackenberg og Loch Fyne.

Vildtobservationer:

Ræve så vi ved alle vore anlæg. De var ofte meget tamme og kom ganske tæt på husene. Men en egentlig koloni, der havde indrettet sig i ruinerne af den tidligere Norske Kap Stosch/Krogness, forbløffede. Her var på et ganske lille sted samlet måske mere end 50 dyr, der kun under hvæsen og hylene overlod os pladsen for en kort stund.

Sæler så vi kun få af. I alt 6, der alle var fjordsæler. De blev set omkring Clavering og en enkelt i munden af Loch Fyne. I bunden af denne fjord, hvor vi havde vores station, var vandet så leret og uklart, at det næppe har været fristende for sæler.

Moskus fandt vi i beskeden udstrækning omkring Young Sund, dels på Clavering dels øst for Zackenberg. Kun få kilometer vest for Loch Fyne stationen stødte vi jævnligt på flokke å ca.

10 okser, og vi mener sikkert at kunne identificere tre forskellige flokke. De enligt gående tyre i området blev vi hurtigt fortrolige med.

Gæs observerede vi som ventet i store mængder omkring Zackenberg, men også i Loch Fyne så vi en del, særligt i de første uger af august.

På NANOKS vegne sender hele holdet en stor tak til

- vore sponsorer. Uden deres hjælp i penge, naturalier og materialer, var rejsen ikke blevet til noget.
- Slædepatruljen SIRIUS, der på mange områder rakte os en hjælpende hånd.
- Lille Sylte (Bent E. Nielsen) og Sejr Bjerge, Grønlands Televæsen.
- Jonas i sin Twin Otter, der sikkert bragte os frem og tilbage.
- Siggie i Akureyri, der påtog sig at forvalte vores depot til næste sommer.

På Nanoks Vegne

Henning Poulsen